

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๔๐๕/๖๓๖๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความเห็นชอบในการนำเสนอท่าทีร่วมของอาเซียนในประเด็นเกี่ยวกับเกษตร (ASEAN Common Position on Issues Related to Agriculture) ในการประชุม UNFCCC COP 22 และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๗-๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ เมืองมารราเกช ราชอาณาจักรโมร็อกโก

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. ร่างท่าทีร่วมของอาเซียนในประเด็นเกี่ยวกับเกษตร (ASEAN Common Position on Issues Related to Agriculture) ฉบับภาษาอังกฤษ
 ๓. ร่างท่าทีร่วมของอาเซียนในประเด็นเกี่ยวกับเกษตร ฉบับภาษาไทย

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่องพิจารณาในการนำเสนอท่าทีร่วมของอาเซียนในประเด็นเกี่ยวกับเกษตร (ASEAN Common Position on Issues Related to Agriculture) ในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๒ (United Nation Framework Convention on Climate Change - UNFCCC COP 22) และการประชุมที่เกี่ยวข้องระหว่างวันที่ ๗-๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ เมืองมารราเกช ราชอาณาจักรโมร็อกโก โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ สืบเนื่องจากการประชุม 37th AMAF ที่จัดขึ้น ณ เมืองมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ระหว่างวันที่ ๗-๑๒ กันยายน ๒๕๕๘ อาเซียนได้กำหนดควิลัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมืออาเซียนด้านอาหาร การเกษตร และป่าไม้ ระหว่างปี ๒๕๕๙-๒๕๖๘ (FAF 2025) ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของแผนยุทธศาสตร์ FAF 2025 กำหนดให้ดำเนินการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและจัดการลดผลกระทบต่ออาหาร ป่าไม้ และภาคเกษตรต่อประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการส่งเสริมการเกษตรที่ดีและเหมาะสม สร้างศักยภาพ ให้เข้าถึงทรัพยากรทางการเงิน และเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคและนานาชาติ นอกจากนี้ ตามยุทธศาสตร์ที่ ๖ ผลักดันและปกป้องผลประโยชน์ของอาเซียนในเวทีระดับภูมิภาคและนานาชาติ โดยการพัฒนาจุดยืนของอาเซียนให้เป็นหนึ่งเดียวกันสำหรับประเด็นสำคัญๆ ของภูมิภาค รวมทั้งประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงขอเน้นความสำคัญและประโยชน์ในการที่อาเซียนมีจุดยืนเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน อย่างไรก็ตามก็ดี ตามกลยุทธ์ที่ ๖.๑ ขอให้ประเทศสมาชิกอาเซียนมีความร่วมมือกันมากขึ้น และมีการประสานงานและร่วมกันให้มีจุดเดียวกัน ตลอดจนกลยุทธ์ที่ ๖.๑ ขอให้อาเซียนมีจุดยืนหนึ่งเดียวกัน ในกระบวนการต่างๆ ภายใต้ UNFCCC

๑.๒ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของกลยุทธ์ที่ ๖ ของ FAF 2025 ประเทศเวียดนาม ในนามของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมดโดยผ่านความเห็นชอบโดยคณะทำงานด้านการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรของอาเซียน (ASEAN Technical Working Group on Agricultural Research and Development (ATWGARD)...

(ATWGARD) โดยประสานงานกับคณะทำงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของอาเซียน (ASEAN Working Group on Climate Change (ASWGCC) และคณะทำงานด้านพืชของอาเซียน (ASEAN Sectoral Working Group on Crops) ได้ส่งความเห็นต่อองค์กรย่อย SBSTA จำนวน ๒ เรื่องและได้รับการพิจารณาในการประชุม SBSTA ครั้งที่ ๔๔ ที่จัดขึ้น ณ บอนน์ ประเทศเยอรมนี เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งข้อเสนอทั้ง ๒ เรื่องดังกล่าวจัดทำขึ้นโดยมีพื้นฐานจากแนวทางการปฏิบัติการระดับภูมิภาคอาเซียนด้านการขยายผลการเกษตรที่ชาญฉลาดต่อสภาพภูมิอากาศ (ASEAN Regional Guidelines on Promoting Climate Smart Agriculture Practices) ซึ่งได้รับการรับรองจากการประชุม AMAF ครั้งที่ ๓๗ ณ ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งข้อเสนอทั้ง ๒ เรื่องดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเรียกร้องของ SBSTA ดังนี้

๑) ในการระดมมาตรการเพื่อการปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะต้องคำนึงถึงความหลากหลายของระบบการเกษตร ระบบความรู้พื้นเมือง และความแตกต่างในขนาดและการแบ่งปันผลประโยชน์และประสบการณ์ ด้านการวิจัยและพัฒนา และกิจกรรมระดับรากหญ้า รวมทั้งเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม และบทบาทของสตรี

๒) มุมมองในการระบุและการประเมินการปฏิบัติทางการเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตในลักษณะที่ยั่งยืน ความมั่นคงทางอาหารและความยืดหยุ่น โดยการพิจารณาจากความแตกต่างทางระบบนิเวศเกษตร และระบบการทำเกษตร ดังเช่นมีความแตกต่างทางระบบการผลิตพืช และลักษณะภูมิศาสตร์ของพื้นที่

๑.๓ จากการประชุม SBSTA 44 ประเทศสมาชิกอาเซียนได้รับทราบ ว่า จุดยืนของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น มีจุดคล้ายกันโดยเฉพาะจุดยืนในการดำเนินการตอบสนองการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังที่ระบุในแผน INDCs ของแต่ละประเทศ รวมทั้ง เห็นความสำคัญของการประสานงานและการจัดทำจุดยืนเดียวกันของอาเซียนหลังจากการประชุม SBSTA 44 เพื่อให้อาเซียนมีเสียงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเกษตรใน UNFCCC ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์อาเซียน FAF 2025 โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ ๖

๑.๔ เพื่อเป็นการเตรียมการสำหรับการประชุม UNFCCC COP22 และการประชุมองค์กรย่อยและคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง เครือข่ายด้านการเสริมสร้างศักยภาพในการปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ASEAN Climate Resilience Network -ASEAN CRN) โดยร่วมกับกระทรวงเกษตรและการพัฒนาชนบทของประเทศเวียดนาม เป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมเตรียมการฯ ณ เมืองโฮจิมินห์ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ และที่ประชุมมีมติให้ร่างบันทึกแนวคิด (Concept Note) ด้านจุดยืนเดียวกันของอาเซียนสำหรับประเด็นเกี่ยวกับการเกษตรสำหรับการประชุม UNFCCC COP 22 และการประชุมองค์กรย่อยและคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอในการประชุม Special SOM-37th AMAF . ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ ณ Puerto Princesa ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งประเทศไทยในฐานะเป็นประธาน ASEAN CRN ได้เวียนหนังสือให้ประเทศสมาชิกพิจารณาให้ความเห็นชอบและนำเสนอในการประชุม Prep SOM-38th AMAF และ 38th AMAF ต่อไป

๑.๕ ท่าที่ร่วมของอาเซียนในประเด็นเกี่ยวกับเกษตรดังกล่าว ได้รับการรับรองจากการประชุมรัฐมนตรีด้านการเกษตรและป่าไม้ของอาเซียน ครั้งที่ ๓๘ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และได้แต่งตั้งให้ประเทศไทยเป็นผู้ประสานงานหลัก (Lead coordinator) กับกลุ่มเจรจาของอาเซียนสำหรับการประชุม UNFCCC COP 22 รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และ ๓

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้เป็นไปตามกฎว่าด้วยการทำความตกลงระหว่างประเทศโดยอาเซียน ซึ่งได้รับการรับรองเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ผู้แทนจากกระทรวงเกษตรของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ จะต้องนำเสนอทำให้อย่างเป็นจุดยืนเดียวของอาเซียนในการประชุม UNFCCC COP 22 และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ที่จะจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๗-๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ เมืองมารราเคช ราชอาณาจักรโมร็อกโก ทั้งนี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบในการนำเสนอต่อการประชุมดังกล่าวจากคณะรัฐมนตรีและมอบหมายให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผู้แทนหลักของประเทศไทยในการประชุม UNFCCC COP 22 และการประชุมที่เกี่ยวข้องบรรจุกทำที่ร่วมของอาเซียนดังกล่าว ในทำที่ประเทศไทยในภาพรวมสำหรับการประชุมดังกล่าว

๔. สารสำคัญ/ข้อเท็จจริงและกฎหมาย

เนื้อหาสาระของทำที่ร่วมของอาเซียนปรากฏในสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ สรุปได้ดังนี้

๔.๑ ยืนยันจุดยืนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่ทางประเทศสมาชิกอาเซียนได้เสนอเป็นจุดยืนระดับภูมิภาคไปแล้วในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ SBSTA ๔๔

๔.๒ ยืนยันจุดยืนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่กำหนดไว้สำหรับการประชุม SBSTA ๔๕

๔.๓ ยืนยันจุดยืนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรดั่งระบุในข้อตกลงปารีส

๔.๔ ประเทศสมาชิกอาเซียนขอเรียกร้องให้สนธิสัญญานับสนุนกลไกสำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมในภาคการเกษตร ประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นความสำคัญของกลไกเทคโนโลยีมิใช่เพียงอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยี แต่เป็นการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในบริบทที่เหมาะสม ดังเช่นในการทำไชนระบบนิเวศเกษตร ระบบการทำฟาร์ม ตลอดจนในบริบทของสังคมและองค์กร

๔.๕ ประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นความสำคัญของกลไกการเงินของสนธิสัญญาในการสนับสนุนการดำเนินงานและการขยายผลของการปฏิบัติการทางการเกษตรรวมทั้งเทคโนโลยี ตลอดจนมาตรการในการปรับตัวรองรับผลกระทบต่อภาคการเกษตรจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นว่า ความจำกัดด้านทรัพยากรทางการเงินจะเป็นอุปสรรคสำคัญซึ่งจำกัดความสามารถในการพัฒนาระบบการปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคการเกษตร และเรียกร้องให้สนธิสัญญาเพิ่มเงินงบประมาณและสนับสนุนทางการเงินเพื่อให้ภาคการเกษตรมีความยืดหยุ่นรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๖ ประเทศสมาชิกอาเซียนเรียกร้องให้สนธิสัญญาให้การสนับสนุนด้านการเสริมสร้างศักยภาพในการขับเคลื่อนแผนด้านสภาพภูมิอากาศในภาคการเกษตร โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการระดับภูมิภาคและระดับโลกที่จัดตั้งขึ้นไว้แล้ว (ภายในและนอกสนธิสัญญา) โดยแต่ละประเทศควรได้รับการสนับสนุนในการแลกเปลี่ยนทางเทคนิค และได้รับความช่วยเหลือทางเทคนิคหรือทางวิชาการ

๔.๗ ประเทศสมาชิกอาเซียนมีความเห็นว่า ควรนำประเด็นบทบาทของสตรีและสังคมบรรจุไว้ในมาตรการปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคการเกษตร ทั้งนี้กลไกเพื่อให้สตรี

มีส่วนร่วม...

มีส่วนร่วมในการพัฒนา และการใช้ในยุทธศาสตร์การปรับตัว และการเงิน รวมทั้งการพัฒนาหลักการและขั้นตอน ในการปฏิบัติการเพื่อป้องกันและส่งเสริมให้สตรีเข้าถึงโครงการด้านการปรับตัวระดับชาติเป็นประเด็นสำคัญ

๔.๘ ประเทศสมาชิกอาเซียนขอให้สนธิสัญญาให้การสนับสนุนโดยใช้กลไกการถ่ายทอด เทคโนโลยีสำหรับการดำเนินการในภาคการเกษตร ประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งเห็นความสำคัญของกลไกด้าน เทคโนโลยีซึ่งไม่ใช่เพียงอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยี แต่ยังสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมถึงการจัดโซนระบบนิเวศเกษตร ระบบการทำฟาร์ม ด้านสังคม และองค์กร

๔.๙ ยืนยันจุดยืนการสนับสนุนประเด็นเกี่ยวกับภาคการเกษตรดังที่ระบุไว้ในข้อเสนอระดับ ภูมิภาคอาเซียนในการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ SBSTA ๔๔ บนพื้นฐานจากแนวทางปฏิบัติการในการส่งเสริม การเกษตรแบบชาวนาตลาดต่อสภาพภูมิอากาศ นำเสนอโดยประเทศเวียดนามในนามของประเทศสมาชิกอาเซียน

๔.๑๐ ให้ประเทศสมาชิกอาเซียนพิจารณาการดำเนินการด้านการปรับตัวรองรับผลกระทบ และจัดลำดับความสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผน INDC ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ INDC ของ ประเทศสมาชิกอาเซียน มีข้อเสนอการดำเนินการเกี่ยวกับการปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศในภาคการเกษตรที่มีความเป็นไปได้สูง ดังนี้

- ๑) การจัดตั้งระบบเตือนภัย (EWS) และการบริการข้อมูลสภาพภูมิอากาศ (กัมพูชา อินโดนีเซีย พม่า สิงคโปร์ ไทย)
- ๒) การปรับปรุงการวางแผนและการดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย เวียดนาม)
- ๓) การปรับปรุงลุ่มน้ำและการจัดการทรัพยากรน้ำ (ไทย เวียดนาม อินโดนีเซีย ลาว)
- ๔) การปรับปรุงระบบชลประทาน (กัมพูชา อินโดนีเซีย พม่า มาเลเซีย ลาว)
- ๕) การจัดการความเสี่ยงภัยโดยการประกันภัย (เวียดนาม)
- ๖) การจัดการศัตรูรวมทั้งการควบคุมโรคศัตรู (พม่า เวียดนาม)
- ๗) การวางแผนและงานมาตรการเชิงนโยบาย(บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เวียดนาม)
- ๘) การประมง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการจัดการชายฝั่ง (บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย)
- ๙) การกำหนดนโยบายด้านความมั่นคงทางอาหาร (อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม)
- ๑๐) ปรับปรุงระบบการผสมผสานระหว่างพืชและปศุสัตว์
- ๑๑) การจัดการ peatland สำหรับการเกษตร

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นสมควรนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ดังนี้

๕.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างทำที่ร่วมของอาเซียนในประเด็นเกี่ยวกับการเกษตร (ASEAN Common Position on Issues Related to Agriculture) สำหรับการประชุม UNFCCC COP 22 และการประชุม ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๗-๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ เมืองมาราเกช ราชอาณาจักรโมร็อกโก ทั้งนี้ เนื่องจากการประชุมที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรจะมีขึ้นในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

๕.๒ มอบหมายให้สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมในฐานะเป็นผู้แทนหลักของประเทศไทย สำหรับ UNFCCC (UNFCCC Focal Point) นำท่าทีร่วมของอาเซียนในประเด็นเกี่ยวกับการเกษตร (ASEAN Common Position on Issues Related to Agriculture) ผนวกเข้ากับท่าทีของประเทศไทยในภาคเกษตร เพื่อให้คณะผู้แทนที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจเจรจาในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา UNFCCC สมัยที่ ๒๒ นำไปใช้ประกอบในการปฏิบัติภารกิจดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(นิตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมวิชาการเกษตร

กองแผนงานและวิชาการ

โทรศัพท์ ๐๒ ๕๗๙ ๕๓๕๙, ๐๒ ๕๖๑ ๔๖๖๙

โทรสาร ๐๒ ๕๖๑ ๕๐๒๔